

Versionsnyheter PMO 14.0

Release 2024-09-17

Innehåll

1. [Nationella läkemedelslistan \(NLL\)](#)
2. [Nationella medicinska informationssystem \(NMI\)](#)
3. [Viktig information gällande NLL](#)
4. [NLL – Läkemedel](#)
5. [NLL – Samtycke](#)
6. [NLL – Receptionsvyn](#)
7. [NLL – Hjälpmedel/Livsmedel](#)
8. [Läkemedel – SIL 8.0](#)
9. [Läkemedel – Doseringstext för dosdispenserade läkemedel](#)
10. [Läkemedel – Indikering på restanmälda läkemedel](#)
11. [Vårdkontakt – Välj dina egna favoriter](#)
12. [Vårdkontakt – Spara filial som förvald](#)

1. Nationella läkemedelslistan (NLL)

Nationella läkemedelslistan (NLL) är namnet på en lag (2018:1212) och ett register. Lagen innebär att den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvården som innefattar ordination och förskrivning av läkemedel eller andra varor ska vara ansluten till registret med samma namn. Registret utgörs av en rikstäckande databas till vilken vanliga recept eller förskrivna dosrecept, men inte läkemedel som ges direkt i vården, så kallade rekvisitionsläkemedel, samt livs- och hjälpmedel rapporteras in samt uttag.

Registret tillhandahåller också ett antal tjänster som ger system avsedda vård, omsorg, apotek och sjukvård åtkomst till informationen.

Syftet med NLL är att förbättra patientsäkerheten i läkemedelsprocessen. Registret Nationella läkemedelslistan utvecklas och förvaltas av E-hälsomyndigheten. I och med version 14.0 av PMO går det att läsa information från NLL. Förutsatt att användaren har förskrivningsrätt hämtas uppgifter om patientens förskrivna läkemedel och uttag av dessa till startsidan i läkemedelsmodulen. På samma sätt hämtas information om patientens livs- och hjälpmedelsförskrivningar och uttag till startsidan för den modulen.

Till kommande version av PMO planeras utveckling för att kunna skicka förskrivningar direkt från PMO till NLL och inte som idag via apotek.

Implementationen av NLL i PMO berör flera modulerna såsom Läkemedel, Samtycke och Reception som har uppdaterats och fått en del nya funktioner. De nyheter NLL medför i respektive modul presenteras i detta dokument.

2. Nationella medicinska informationssystem (NMI)

Från och med version 14.0 av PMO kommer systemet följa regelverket för Nationellt Medicinskt Informationssystem (NMI). Med nationella medicinska informationssystem avses informationssystem som i sig själva inte är medicintekniska produkter men i sin avsedda användning ligger nära medicintekniska produkter. Bakgrunden är att journalsystem i grunden inte anses vara medicintekniska enligt Medical Device Regulation (MDR), ett EU-regelverk för medicintekniska produkter. Det är därför inte lagenligt att CE-märka ett journalsystem, om inte journalsystemet har specifika avancerade moduler som i sig är medicintekniska.

Då vi i Sverige anser att journalsystem är alldeles för viktiga för att lämnas helt oreglerade har Sverige anstiftat lagen om nationella medicinska journalsystem vilken fångar upp de informationssystem som exkluderats ur MDR. Det är viktigt att komma ihåg att regelverket för NMI mycket starkt korrelerar med MDR, så kraven på säkerhet och prestanda är desamma för en NMI-märkt produkt som för en CE-märkt. NMI-ID är en unik identifierare som tillverkaren ska tilldela sitt NMI vars syfte är att tillverkaren och externa parter (användare, anslutande system, myndigheter och andra berörda parter) ska kunna identifiera NMI:et. NMI-ID ska därför vara utformat så att samma ID inte kan förekomma hos ett annat NMI från samma eller annan tillverkare.

I PMO hittar du produktens NMI-ID i dialogen "Om PMO". ID:et representerar en major och minor version av produkten.

 CompuGroup Medical Sweden AB Rättarvägen 3 169 68 Solna	NMI-ID: PMO001 Frisläppningsdatum: 2024-05-22 Livslängd: Två versioner
--	--

3. Viktig information gällande NLL i PMO

För att NLL ska aktiveras behöver en komponent uppdateras och det kan *inte* göras i samband med 14.0-releasen av systemtekniska skäl.

Preliminärt startdatum för NLL i PMO är den 3 oktober 2024

4. NLL – Läkemedel

PMO har nu stöd för att visa information från den Nationella Läkemedelslistan på startsidan för läkemedelsmodulen. Detta innebär att PMO gör en slagning mot NLL för att därigenom säkerställa och bidra till att förbättra läkemedelssäkerheten för patienten och underlätta tillgången till korrekt och uppdaterad information om patienters läkemedelsbehandling för hälso- och sjukvårdspersonal.

Informationen från NLL visas på startsidan i läkemedelsmodulen under rubriken Nationella Läkemedelslistan om användaren har behörighet för åtkomst till NLL och patienten har givit sitt samtycke.

Visning av uttag och förskrivningshändelser

För att ta del av information angående uttag och händelser kopplade till den specifika förskrivningen markerar du ett läkemedel i listan över NLL läkemedel och klickar på *Visa* i menyn. I vyn *Visa NLL* förskrivning finns tre flikar. På fliken *Läkemedel* visas information som rör den aktuella förskrivningen. På fliken *Uttag* visas vilka läkemedelsuttag patienten har gjort och på fliken *Händelser* presenteras händelser som har med förskrivningen att göra och när dessa inträffade.

Nya ikoner för parallella förskrivningar

Parallella förskrivningar är två förskrivningar som befinner sig i samma förskrivningskedja och vid samma tidpunkt har en status som aktiv, parkerad eller slutexpedierad. På startsidan i läkemedelsmodulen visas att förskrivningarna hör ihop genom en indragen pil till vänster om den senast inlagda förskrivningen. Båda förskrivningarna är, eller kan bli, samtidigt expedierbara, men användningen får aldrig överlappa eller skapa ett glapp. Patienten ska vid en viss tidpunkt endast använda läkemedel enligt en förskrivning i en förskrivningskedja. Om användningen ska ske samtidigt måste förskrivningarna istället skapas i separata förskrivningskedjor.

I begreppet potentiellt expedierbar innefattas följande förskrivningsstatusar:

- Aktiv - är expedierbar.
- Parkerad - kan bli expedierbar om expedierande personal på apotek aktiverar förskrivningen.
- Slutexpedierad – kan bli expedierbar igen om uttag backas.

På startsidan i läkemedelsmodulen visas parallella förskrivningar med ikonerna:

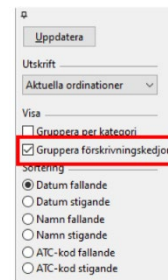
Parallell förskrivning med aktuell pågående behandling.

Parallell förskrivning med första doseringsdag i framtiden.

Urvalsfiler Gruppera förskrivningskedjor

I startsidans urvalspanel har det tillkommit en inställning för att *Gruppera förskrivningskedjor*. När denna är förbockad visas parallella förskrivningar i översikten så att det framgår att förskrivningarna hör ihop. Parallella förskrivningar är två förskrivningar i samma förskrivningskedja som har någon av status alternativen aktiv, parkerad eller slutexpedierad.

Spärrhantering i läsläge

När NLL information hämtats och patient medgivet ett tillfälligt samtycke kan det ändå hända att information är spärrad. Delar av informationen från NLL kan nämligen vara spärrad av patienten själv av olika anledningar. Vårdpersonal har dock alltid rätt att ta del av all information så dessa spärrar är i PMO till för att uppmärksamma vårdpersonalen att informationen till exempel inte ska lämnas vidare. Dessa spärrar kan vara av typen behandlingsorsakspärr eller vårdnadshavarspärr.

PMO hanterar tre spärrar:

- **Integritetsspärr**
Spärr för enskilda läkemedel. Texten "Spärr av förskrivningar i Nationella läkemedelslistan finns!" tillsammans med en hänglås-symbol visas. Hänglåset visas även på raden för det läkemedel vilket spärren gäller för. Kan även visas då spärren gäller för uttag av pappersrecept.
- **Sekretesspärr**
Från vårdens sida kan man sätta en sekretesspärr som gäller för utlämnande av information till patienten. När den är satt visas den i vyn Visa vid ledtexten "Behandlingsorsak". Spärren betyder att vårdpersonal ej ska informera patient om behandlingsorsaken av ett specifikt läkemedel.
- **Vårdnadshavarspärr**
En minderårig patient kan sätta en vårdnadshavarspärr på ett förskrivet läkemedel vilket då indikerar för vårdpersonalen att dölja denna information för patientens vårdnadshavare. En symbol visas på raden för det läkemedel som vårdnadshavarspärren gäller för.

5. NLL – Samtycke

För att hälso- och sjukvårdspersonal ska få åtkomst till nationella läkemedelslistan krävs patientens samtycke i de fall det är möjligt att inhämta det. Om patienten tillfrågas och svarar ja får användaren åtkomst via ett så kallat Tillfälligt samtycke. Detta samtycke ger då användaren tillgång till information i NLL om patienten.

Har patienten spärrat någon uppgift får användaren information om att det finns spärrar satta i den information som delas. Användaren kan då fråga patienten om lov att tillfälligt häva spärren och för att se även denna information. Observera att ett samtycke alltid är frivilligt och det är upp till patienten att bestämma om hen vill ge ett samtycke eller inte. Förskrivare av läkemedel kan även få ta del av att det finns särskilda läkemedel förskrivna de senaste 24 månaderna utan krav på samtycke från patient oavsett om dessa särskilda läkemedel är spärrade av patienten.

Registrera ett nytt tillfälligt samtycke

När PMO är konfigurerat för NLL visas NLL relaterade samtycken i samtyckesmodulens startside på fliken NLL samtycken. Från startsidan registrerar man också nya tillfälliga samtycken för NLL.

Skapad 2024-07-08

Åsa Karén Verksamhetsansvarig PMO

På startsidan finns också noder för att visa *Aktuella samtycken*, *Utgångna samtycken* och *NLL åtkomstlogg*. De två första nodernas rubriker definierar av sig själva syftet med dessa och här visas information om datum och tid när samtycket registrerades, slutdatum för dess giltighet, sätt samtycket inhämtades på, användare som registrerade samtycket, användare som utfört återkallande av samtycket, samt eventuell kommentar.

Under rubriken NLL åtkomstlogg visas bland annat information om vilken användare i systemet som åberopat samtycket från patienten för att få uppgifter från NLL. I urvalspanelen finns möjlighet att aktivera visning av raderade samtycken.

Återkalla samtycke

Patienten har alltid rätt att återkalla ett aktiv samtycke. I PMO registreras återkallandet i patientöversikten där det finns en knapp *Återkalla* i menyn. När samtycket blivit återkallat visas det med ett rött kryss i en kolumn i översikten. För muspekaren över krysset för att se vem och när samtycket är återkallades.

Skapat	Consent type	Giltigt tom	Inhämtat via	Init	Återkallat	Kommentar
Aktuella samtycken						
2024-04-17	Tillfälligt samtycke till åtkomst	2024-04-24	Muntlig	HV		Samtycke av visa i åtkomstloggen
Utgångna samtycken						
2024-04-03	Tillfälligt samtycke till åtkomst	2024-04-09	Muntlig	LAG		
2024-03-11	Tillfälligt samtycke till åtkomst	2024-03-18	Muntlig	HV		
2024-02-05	Tillfälligt samtycke till åtkomst	2024-02-08	Via mejl	MN	✗	
2023-12-12	Tillfälligt samtycke till åtkomst	2023-12-19	Muntlig	JF		
NLL åtkomstlogg						
2024-04-17 08:29	Åtkomst utan krav på samtycke			HV		

6. NLL – Receptionsvyn

För receptionsvyn är det möjligt att aktivera funktion som får PMO att kontrollera i samband med att en patient registreras som *Kommit* till mottagningen om det finns ett *Tillfälligt samtycke* registrerat för en patient. Finns inget samtycke kan användaren välja att hämta in och registrera detta för att underlätta vårdprocessen vid själva läkarbesöket.

För att denna funktion ska kunna användas måste kalenderägaren ha behörighet till NLL. Dessutom måste den berörda patienten vara 18 år eller äldre för att samtycket ska kunna hanteras på detta sätt.

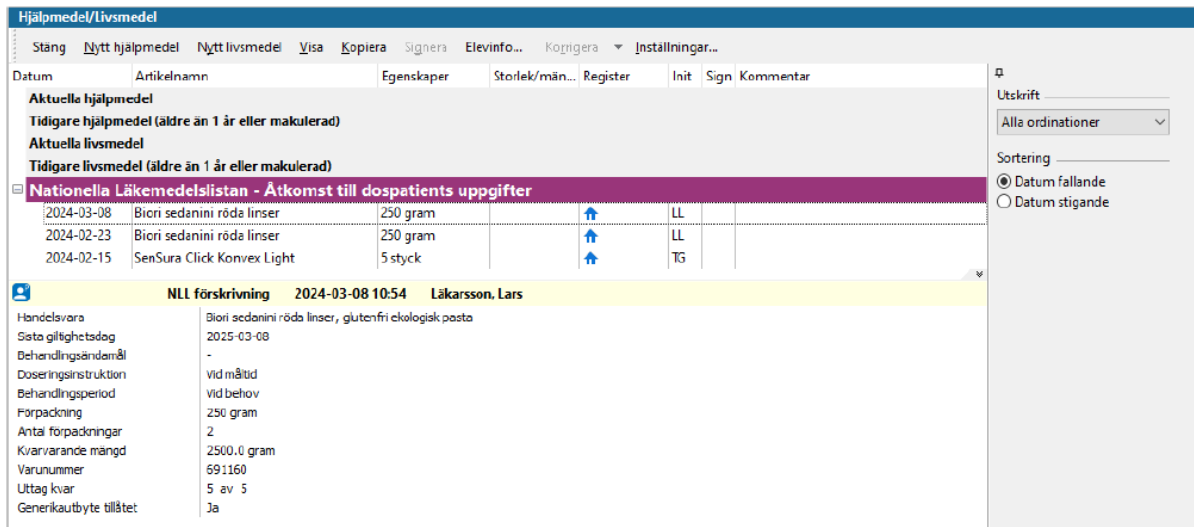
Detta säkerställer att lagliga och etiska krav uppfylls när det gäller att hantera patientens samtycken. Funktionen är till stor hjälp för att säkerställa att samtycken hanteras korrekt och effektivt vid patientregistreringar, vilket i sin tur bidrar till en smidigare och mer effektiv vårdprocess.

7. NLL – Hjälpmedel/Livsmedel

När slagning mot NLL är konfigurerat i PMO ger detta även åtkomst till information om förskrivna handelsvara, vilket i PMO går under benämningen hjälpmedel och livsmedel, och uttag av dessa. Informationen från NLL visas på startsidan i modulen Hjälpmedel/Livsmedel under rubriken Nationella Läkemedelslistan om användaren har behörighet för åtkomst till NLL och patienten har givit sitt samtycke.

Information om handelsvara, uttag och händelser

Genom att markera en handelsvara och öppna den i *Visa* går det att få detaljerad information rörande den aktuella förskrivningen. På de tre flikarna *Handelsvara*, *Uttag* och *Händelser Läkemedel* visas information om respektive den aktuella förskrivningen, uttag av handelsvaror patienten har gjort, samt händelser som har med förskrivningen att göra och när dessa inträffade.

The screenshot shows the 'Hjälpmedel/Livsmedel' interface. At the top, there are navigation buttons: 'Stäng', 'Nytt hjälpmedel', 'Nytt livsmedel', 'Visa', 'Kopiera', 'Signera', 'Elevinfo...', 'Korrigera', and 'Inställningar...'. Below this is a table with columns: 'Datum', 'Artikelnamn', 'Egenskaper', 'Storlek/män...', 'Register', 'Init', 'Sign', and 'Kommentar'. The table is divided into sections: 'Aktuella hjälpmedel', 'Tidigare hjälpmedel (äldre än 1 år eller makulerad)', 'Aktuella livsmedel', and 'Tidigare livsmedel (äldre än 1 år eller makulerad)'. A highlighted section is 'Nationella Läkemedelslistan - Åtkomst till dospatiens uppgifter', containing a table with columns for date, medication name, weight, and other details. Below this is a detailed view of a prescription: 'NLL förskrivning 2024-03-08 10:54 Läkarsson, Lars'. The details include: Handelsvara: Biori sedanini röda linser, glutenfri ekologisk pasta; Sista giltighetsdag: 2025-03-08; Behandlingsändamål: -; Doseringsinstruktion: vid måltid; Behandlingsperiod: vid behov; Förpackning: 250 gram; Antal förpackningar: 2; Kvarvarande mängd: 2500.0 gram; Varunummer: 691160; Uttag kvar: 5 av 5; Generikautbyte tillåtet: Ja.

8. Läkemedel – SIL 8.0

Databasen Svenska informationstjänster för läkemedel (SIL) har sedan en tid uppdaterats till version 8.0 och nu har PMO stöd för den uppdateringen. Bland förändringarna ingår bland annat att användare nu kan behöva välja förpackningsenhet vid ordination. Information om vad som ändrats i SIL 8.0 kan du läsa om hos Inera.

[Aktuellt - Öppen info: Svenska informationstjänster för läkemedel \(Sil\) - Confluence \(atlassian.net\)](#)

9. Läkemedel – Doseringstext för dosdispenserade läkemedel

När man i förskrivningsfönstret väljer kortdos för ett läkemedel som distribueras i dospåse föreslår PMO nu texter som är anpassade för dosdispenserade läkemedel.

10. Läkemedel – Indikering på restanmälda läkemedel

Under hösten 2023 började Inera att presentera information om restanmälda läkemedel i Sil*, vilket effektiviserar läkemedelskedjan från förskrivning till uthämtning avsevärt. Detta har skapat förutsättning för att presentera denna information i PMO.

En symbol i anslutning till ett läkemedel indikerar när ett läkemedel är eller kommer att bli restnoterat och i dialogen för *Ny ordination* och sökning efter utbytbara läkemedel visas symboler för att markera att läkemedel är, eller är på väg att bli, restnoterade.

Det är möjligt att med hjälp av en personlig inställning välja om man vill visa datumkolumnen för restnoteringsperioden eller inte, samt att välja om kolumnerna *Form*, *Tillverkare* och *Förmånspris* ska minimeras.

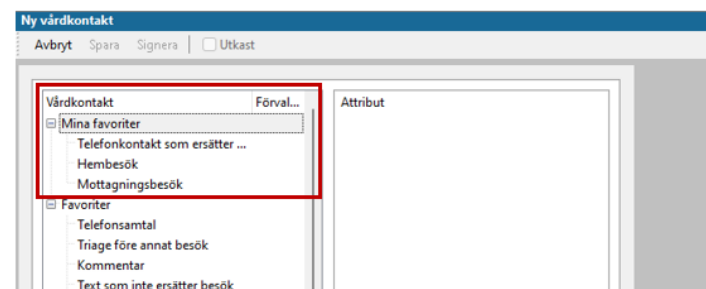
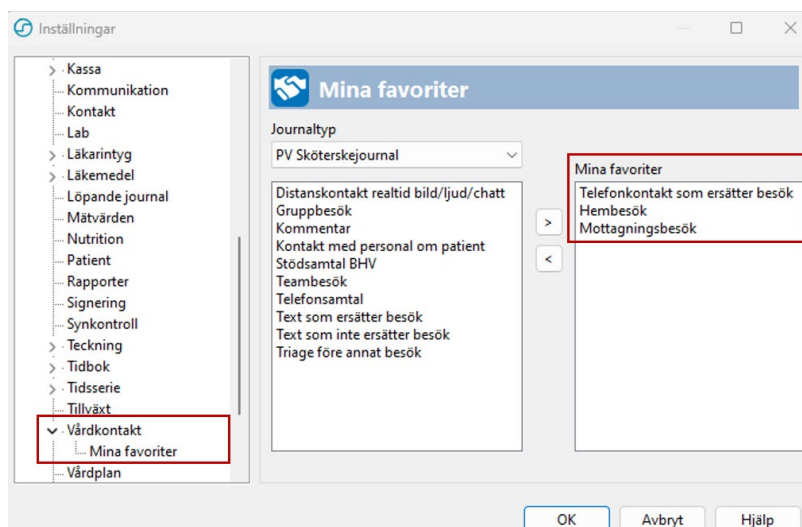
Väljer användaren att ordinaera ett restnoterat läkemedel kommer PMO att varna om att läkemedlet är restnoterat vid *Spara*.

Namn	Styrka	Beredningsform	Tillverkare	Läkemedlets förm...	Utbyt...
Kävepenin®	800 mg	Filmträgersd tablett	Meda AB		
Kävepenin®	250 mg/ml	Granulat till orala droppar, lösning	Viatriis AB		
Kävepenin®	1 g	Filmträgersd tablett	Meda AB		
Kävepenin®	500 mg	Filmträgersd tablett	Meda AB		
Kävepenin®	20 styck	Bliстер, 20 tabletter		123,75 kr	
Kävepenin®	40 styck	Bliстер, 40 tabletter		187,47 kr	
Kävepenin®	30 styck	Bliстер, 30 tabletter		139,46 kr	
Kävepenin®	250 mg	Filmträgersd tablett	Meda AB		
Kävepenin®	100 mg/ml	Granulat till oral suspension	Viatriis AB		
Kävepenin®	50 mg/ml	Granulat till oral suspension	Viatriis AB		

* PMO är första journalsystem i landet att ha denna integration med SIL.

11. Vårdkontakt – Välj dina egna Favoriter

Vi har många Vårdkontakter och för att slippa scrolla finns nu möjlighet att lägga till dina favoriter i *Mina favoriter*, de Vårdkontakter du oftast använder. Välj *Arkiv – Inställningar – Vårdkontakt*, välj dina favoriter per journaltyp. Klicka Ok.

Du kan välja en Vårdkontakt som förvald precis som tidigare.

Skapad 2024-07-08

Åsa Karén Verksamhetsansvarig PMO

12. Vårdkontakt – Spara filial som förvald

Funktionaliteten för hur en filial sattes till att vara förvald i vårdkontaktsdialogen ställde till det för en del användare som fick en filial satt som förvald fast de egentligen inte ville ha den som det. Därför har funktionaliteten nu byggts om.

Om användare som arbetar på en filial vill ha den som förvald i vårdkontaktsdialogen ska det markeras i *Inställningar* för modulen *Vårdkontakt, Arkiv – Inställningar – Vårdkontakt*.

Bocka för alternativet *Kom ihåg senast valda filial*. Vid nästa tillfälle en vårdkontakt skapas och en filial väljs i vårdkontaktsdialogen kommer denna att sättas till förvald.

Vårdkontakt

Standardfil i vårdkontaktdialog

Ny vårdkontakt
 Tidigare vårdkontakter

Standardknapp i vårdkontaktdialog

OK
 Sign

Standardfokuserad kontroll i vårdkontaktdialog

Lista över kontakttypen
 Kontaktid

Utöka kontaktvyslistan i Ny vårdkontakt
 Kom ihåg senast valda filial